

Congresul Autorităților Locale din Moldova

str. Columna 106A, Chisinau, Republica Moldova (secretariat)

tel. 22-35-09, fax 22-35-29, mob. 079588547, info@calm.md, www.calm.md

Buletin Informativ 1-7 Iulie 2019

CUPRINS

CALM APĂRĂ INTERESELE AUTORITĂȚILOR LOCALE ÎN CADRUL CONSILIULUI EUROPEI!.....	2
RESTABILIREA DREPTULUI APL DE A ÎNCHEIA UNELE ACTE NOTARIALE ESTE LEGITIMĂ ȘI ÎN INTERESUL CETĂȚENILOR!.....	4
CALM BATE ALARMA: AUTORITĂȚILE CENTRALE TREBUIE SĂ IDENTIFICE SOLUȚII PENTRU A EVITA RESTANȚELE LA PLATA SALARIILOR ÎN CADRUL APL ȘI SĂ ÎNTREPRINDĂ MĂSURI CONCRETE DE DESCENTRALIZARE ÎN VEDEREA ASIGURĂRII DURABILITĂȚII SISTEMULUI FINANCIAR LOCAL!.....	6
AUTORITĂȚILE ADMINISTRAȚIEI PUBLICE LOCALE DIN UTA GĂGĂUZIA PROPUN GUVERNULUI MĂSURI CE AR IMPULSIONA PROCESUL DE DESCENTRALIZARE!.....	8
PRIMARUL DIN REPUBLICA MOLDOVA VIOLETA CRUDU A PARTICIPAT ÎN CALITATE DE REPREZENTANT AL CONSILIULUI EUROPEI LA MONITORIZAREA ALEGERILOR LOCALE REPETATE DIN TURCIA!.....	9
ADRESAREA CALM CĂTRE APC ÎN VEDEREA EXCLUDERII RISCULUI DE A ÎNREGISTRA RESTANȚE LA PLATA SALARIILOR ÎN APL!.....	10
ADRESAREA CALM CĂTRE GUVERN: CREAREA CONDIȚIILOR ȘI CAPACITĂȚILOR PENTRU CREDITAREA APL, ALĂTURI DE ALTE MĂSURI DE DESCENTRALIZARE FINANCIARĂ, POT CONTRIBUI LA DEZVOLTAREA LOCALĂ!.....	11
LA CANTEMIR VA FI CONSTRUIT UN NOU SISTEM DE CANALIZARE.....	12
MANAGEMENTUL PROIECTELOR DE ÎMBUNĂȚĂȚIRE A SERVICIILOR DE ALIMENTARE CU APĂ ȘI DE CANALIZARE ÎN ȘASE SATE DIN RAIONUL RÂȘCANI ȘI ÎN ORAȘUL DROCHIA, ABORDAT ÎN ȘEDINȚĂ.....	14
ÎN SATUL MILEȘTI DIN RAIONUL NISPORENI APA POTABILĂ ESTE POMPATĂ CU AJUTORUL ENERGIEI SOLARE.....	16
IMPOZITELE PE VENIT AR PUTEA PLECA ÎN BUGETUL LOCALITĂȚILOR UNDE PERSOANA FIZICĂ ÎȘI ARE DOMICILIUL: PROIECT DE LEGE, CARE MODIFICĂ RADICAL REPARTIZAREA BANILOR ÎN BUGETUL DE STAT.....	17
EXPERTUL ECONOMIC VIOREL GÎRBU: SECTORUL EXTERN REALIZEAZĂ O CONTRIBUȚIE POZITIVĂ LA CREȘTEREA PIB ÎN PRIMUL TRIMESTRU AL ANULUI.....	18

CALM APĂRĂ INTERESELE AUTORITĂȚILOR LOCALE ÎN CADRUL CONSILIULUI EUROPEI!

La 3 iulie curent, în Oslo, Norvegia, s-a desfășurat ședința Comitetului de Monitorizare a Congresului Autorităților Locale și Regionale al Consiliului Europei (CALRCE). Respectarea prevederilor Cartei Europene a Autonomiei Locale de către statele membre, starea lucrurilor în domeniul autonomiei locale din Republica Moldova, cooperarea CALRCE cu Comisia de la Veneția, necesitatea de a optimiza legislația privind revocarea din funcție a aleșilor locali au fost subiectele abordate în cadrul reuniunii.

Delegația Republicii Moldova a fost reprezentată de membrii Comitetului de Monitorizare al Consiliului Europei Tatiana Badan, președinte al Congresului Autorităților Locale din Moldova (CALM), primar de Selemet, Cimișlia; Valentina Casian, vicepreședinte al CALM, primar al municipiului Strășeni și Violeta Crudu, primar de Cruzești, municipiul Chișinău. Menționăm că membrii delegației Republicii Moldova la CALRCE se aleg pentru o perioadă de 4 ani.

Președintele CALRCE Anders Knappe a vorbit despre democrația locală din Republica Moldova, menționând despre importanța desfășurării alegerilor locale din 20 octombrie în conformitate cu legislația electorală. Președintele CALM Tatiana Badan a afirmat că la toate ședințele Comitetului de Monitorizare, dar și ale CALRCE se discută despre reanțele în domeniul democrației locale din Republica Moldova și se solicită respectarea prevederilor Cartei Europene a Autonomiei Locale de către autoritățile centrale ale statului nostru. „Spre regret, sunt mai multe constatări de nerespectare ale acestor recomandări, iar speranța noastră este că totuși lucrurile se vor schimba și vom înregistra rezultate în domeniul descentralizării și întăririi autonomiei locale, în beneficiul cetățenilor și a statului, în general.”

Despre cooperarea cu Comisia de la Veneția s-a discutat în contextul necesității optimizării legislației privind revocarea din funcție a aleșilor locali, iar prevederile ar urma să fie respectate de către toate statele membre ale Consiliului European. Vicepreședintele CALM Valentina Casian a fost de părere că nu este firesc ca o persoană care nu a fost aleasă de cetățeni să dețină funcția de președinte al raionului. „Este o neconcordanță cu cadrul legal internațional, iată de ce este nevoie să fie îmbunătățite și prevederile noastre legale, astfel ca să excludem asemenea situații.”

Necunoașterea de către o parte a reprezentanților instituțiilor de drept a prevederilor Cartei Europene a Autonomiei Locale creează mari impedimente în activitatea aleșilor locali, chiar dacă acest document a fost ratificat de Republica Moldova încă în 1998.

„Carta Europeană a Autonomiei Locale prevede, între altele, consultarea societății. Este vorba de un dialog instituționalizat cu asociațiile reprezentative ale autorităților locale, în cazul Republicii Moldova este vorba de Congresul Autorităților Locale. Noi, primarii, avem apartenență politică și viziuni diferite. Iată de ce această structură asociativă care are și experții potriviți trebuie să vină cu avize pentru toate proiectele de legi, dar și la toate proiectele hotărârilor de Guvern ce se adoptă la nivel central și vizează activitatea autorităților locale”, a declarat primarul de Cruzești Violeta Crudu.

Prin ratificarea Cartei Europene a Autonomiei Locale, Republica Moldova și-a asumat protejarea drepturilor colectivităților locale, implicarea cetățenilor în adoptarea deciziilor, dar și întreprinderea acțiunilor ce ar impulsiona procesul de descentralizare. Membrii delegațiilor la CALRCE sunt promotorii drepturilor și intereselor autorităților locale din țările membre ale Consiliului European.

Serviciul de Comunicare al CALM

RESTABILIREA DREPTULUI APL DE A ÎNCHEIA UNELE ACTE NOTARIALE ESTE LEGITIMĂ ȘI ÎN INTERESUL CETĂTENILOR!

Recent, Parlamentul Republicii Moldova a adoptat proiectul de lege nr. 56 din 05.06.2019 prin care APL le este restabilit dreptul de a perfecta unele acte notariale. CALM susține această inițiativă legislativă pe care o consideră legitimă, în interesul cetățenilor și vine cu următoarele concretizări:

1. Această inițiativă corespunde angajamentelor Republicii Moldova și a noului Guvern în domeniul descentralizării și consolidării autonomiei locale, reprezentând o acțiune reală și concretă în acest sens;
2. De fapt, acest proiect de lege urmărește restabilirea dreptului APL de a presta, în anumite condiții, un număr limitat de servicii/acte notariale în interesul cetățenilor, la costuri mai accesibile și fără a-i impune pe cetățeni să parcurgă distanțe mari. Acest drept al APL a existat zeci de ani și a fost anulat abuziv, în condiții total netransparente și cu încălcarea obligației legale de a consulta APL, prin legea nr. 246 din 15.11.2018 privind procedura notarială.
3. În prezent, modul de organizare și funcționare a sistemului de notariat NU permite accesul corespunzător al cetățenilor la aceste servicii. La un notar, în medie, revenind circa 30 mii de cetățeni deserviți. Iar în mai multe raioane există doar un singur notar, care trebuie să deservească în medie circa 25 de sate/comune cu o populație care ajunge și la 50/60 mii de cetățeni (de ex. Glodeni, Dondușeni, Taraclia etc.);
4. Acest proiect, în principal, este destinat, ocrotirii drepturilor și intereselor celor mai vulnerabile pături ale populației din mediul rural, care se află în dificultate de a se deplasa și/sau de a achita prețuri mărite, în raport cu veniturile obținute.
5. Acest proiect de lege oferă cetățenilor, preponderent din mediul rural, o alternativă de a apela în conformitate cu principiul subsidiarității, fie la cea mai apropiată și credibilă instituție

publică din localitate abilitată cu acest drept (Primărie), fie la instituția notarului privat din centrele raionale și/sau municipii;

6. Prin prezentul proiect de lege, prestarea unor acte cu caracter notarial de către APL, reprezintă un DREPT și nu o OBIGAȚIE. Astfel, fiecare APL este în drept să decidă, în parte, dacă va presta și dezvolta sau nu aceste servicii;

7. Restabilirea acestui drept pentru APL nu lezează nici într-un fel drepturile altor instituții/persoane abilitate cu dreptul de a presta acte notariale. Iar privit prin prisma intereselor cetățenilor din cele mai îndepărtate localități, această inițiativă, din contra, asigură accesibilitatea și acoperirea cu astfel de servicii a unui cerc mai mare de cetățeni;

8. Datorită accesibilității reduse a serviciilor notariale pentru anumite categorii de cetățeni (costuri, distanță, proceduri...), în prezent este afectat procesul de inventariere, înregistrare, evidență și impozitare corespunzătoare a patrimoniului din carul localităților. În acest sens, proiectul în cauză mărește posibilitățile pentru a aduce ordine și în acest domeniu, prin creșterea accesibilității acestor servicii pentru un număr mai mare de populație.

Prin urmare, CALM reiterează susținerea sa a proiectul dat, salută crearea grupului de lucru privind îmbunătățirea acestui proiect și consideră că la baza tuturor discuțiilor în acest caz urmează a fi luate situația actuală și asigurarea efectivă a dreptului cetățeanului la aceste servicii de interes public și cu impact major special asupra păturilor defavorizate.

Serviciul de comunicare al CALM

CALM BATE ALARMA: AUTORITĂȚILE CENTRALE TREBUIE SĂ IDENTIFICE SOLUȚII PENTRU A EVITA RESTANTELE LA PLATA SALARIILOR ÎN CADRUL APL ȘI SĂ ÎNTREPRINDĂ MĂSURI CONCRETE DE DESCENTRALIZARE ÎN VEDEREA ASIGURĂRII DURABILITĂȚII SISTEMULUI FINANCIAR LOCAL!

”Executarea bugetelor locale pe primele 5 luni ale anului indică asupra unui deficit anual pentru plata salariilor de ordinul a 1,2 mld. Lei!”

Pe durata primelor 5 luni ale anului în bugetele locale au fost încasate venituri și finanțate cheltuieli în mărime de 6,5 mld. În raport cu datele pentru aceeași perioadă a anului precedent, veniturile au crescut cu 22,9%, pe când cheltuielile s-au majorat mai mult, cu 33,4%. Din categoria indicatorilor de venit, cea mai mare creștere a fost asigurată de ”Transferuri primite în cadrul bugetului public național” (+32,6%), consemnând o dependență și mai mare a bugetelor locale față de bugetul de stat. Încasările din impozite și taxe au crescut doar cu 2,4%.

La partea de cheltuieli, creșteri semnificative față de situația din perioada similară a anului trecut au fost înregistrate la 4 indicatori. Cei mai importanți dintre acești indicatori sunt cheltuielile de personal, care s-au majorat cu 1,1 mld. Lei., sau cu 39,1% și cheltuielile cu procurarea mijloacelor fixe, care au crescut cu 0,3 mld. Lei, sau cu 79,6%.

Evoluții similare sunt înregistrate și în executarea bugetului de stat, acolo unde la partea de venituri creșterea față de perioada similară a anului trecut a fost de 6,4%, pe când la partea de cheltuieli creșterea a fost 22,7%. În cazul bugetului de stat, indicatorul de cheltuieli care a înregistrat cea mai mare creștere este ”Transferuri acordate în cadrul bugetului public național”, implicit creșterea față de perioada similară a anului trecut este de ordinul a 1,9 mld. Lei, sau cu 23,6%.

Totuși, o imagine mai bună a evoluțiilor în plan bugetar din Republica Moldova în această perioadă ne poate oferi execuția pe primele cinci luni ale anului față de planul anual aprobat. În acest sens, atestăm următoarea situație: la bugetul de stat partea de venituri și cheltuieli este

execută pe durata primelor 5 luni cu un deficit anual de peste 6 mld. Lei. Cele mai mari rețineri din categoria indicatorilor de venit sunt înregistrate la "Impozite și taxe" – 3,4 mld. Lei, "Granturi primite" – 1,6 mld. Lei și "Alte venituri" – 1,2 mld. Lei. La indicatorii de cheltuieli reținerile anuale sunt similare, de ordinul a 6,1 mld. lei (3 mld. Lei la indicatorul "Cheltuieli" și 3,1 mld. Lei la indicatorul "Active nefinanciare"). În cazul bugetelor locale, veniturile anualizate sunt executate în scădere cu 0,5 mld. Lei, indicatorul "Cheltuieli" înregistrează o creștere cu 0,3 mld. Lei, iar indicatorul "Active nefinanciare" este în scădere cu 1,7 mld. Lei. Mărimea pozitivă a executării pe primele cinci luni ale anului la indicatorul "Cheltuieli", față de planul anual aprobat este determinată de executarea în creștere a cheltuielilor de personal. La acest indicator mărimea deficitului anual de resurse este de ordinul a 1,2 mld. Lei. Spre exemplu, în cazul bugetului de stat, valoarea anuală estimată de deficitului de resurse la acest indicator este de doar 0,1 mld. Lei.

Se impune a se menționa în acest sens că din suma de 0,65 mld. lei aprobate în bugetul de stat pe anul curent pentru implementarea sistemului unitar de salarizare în sectorul bugetar 0,35 mld. Lei au fost utilizate deja, iar alte 0,2 mld. Lei au fost redistribuite cu o altă destinație. Astfel, făcând abstracție de situații din alte bugete componente ale bugetului public național, deficitul neacoperit pentru plata salariilor în bugetele locale este, la moment, este de ordinul a 1,1 mld. lei.

Situația descrisă este consecința adoptării în ultimii ani a unor politici controversate, neconsultate și neacoperite financiar, în rezultatul cărora pe umerii APL au fost puse în mod unilateral obligații financiare fără acoperire adecvată. În acest sens, deși autoritățile locale sunt cel mai mare angajator în sectorul bugetar, competențele în domeniul salarizării sunt concentrate la nivel central. De altfel, nu doar domeniul salarizării este unul excesiv de centralizat, dar și alte domenii, precum cel fiscal-bugetar. În consecință, capacitatea APL în vederea identificării unor soluții pentru situații similare pe cont propriu, este extrem de limitată.

Solicităm imperativ autorităților centrale să analizeze situația creată și să identifice în termeni restrânși mijloace financiare necesare în vederea neadmiterii restanțelor la plata salariilor în cadrul APL. Totodată, în perioada următoare și în regim de urgență, este necesar de a implementa mai multe acțiuni concrete de descentralizare financiară și consolidarea a bazei financiare locale, propuse de CALM și prevăzute în programul de guvernare. Măsurile care ar putea asigura o mai mare sustenabilitate a sistemului de finanțe locale și crește esențial veniturile proprii ale bugetelor locale.

Serviciul de comunicare CALM

AUTORITĂȚILE ADMINISTRAȚIEI PUBLICE LOCALE DIN UTA GĂGĂUZIA PROPUN GUVERNULUI MĂSURI CE AR IMPULSIONA PROCESUL DE DESCENTRALIZARE!

Autoritățile administrației publice locale din UTA Găgăuzia își exprimă speranța că odată cu schimbările care au loc în Republica Moldova va începe o nouă etapă în implementarea politicii de descentralizare.

În acest context, autoritățile administrației publice locale din UTA Găgăuzia vin cu un set de propuneri care urmează a fi expediate Guvernului de la Chișinău, în vederea impulsivării procesului de descentralizare în Republica Moldova.

Astfel, autoritățile administrației publice locale din UTA Găgăuzia solicită:

1. Majorarea ratei impozitului funciar pentru terenuri cu destinație agricolă, care reprezintă o sursă importantă de venituri pentru bugetele locale, a căror valoare nu a fost revizuită din 2001.
2. Efectuarea unei evaluări masive a bunurilor imobile de către autoritățile cadastrale, în vederea actualizării bazei de impozitare;
3. Crearea în cadrul Guvernului a ministerului Infrastructurii, Dezvoltării Regionale și Administrării Publice;
4. Introducerea în cadrul Comisiilor de administrare a fondurilor care alocă finanțe publice a reprezentanților Congresului Autorităților Locale din Moldova (Fondul Național Ecologic, Fondul pentru Eficiență Energetică, Fondul de Dezvoltare Regională, Fondul Rutier);
5. Susținerea inițiativei legislative privind stabilirea unei zile pentru alegerea aleșilor locali (primari și Consilii locale);
6. Completarea și modificarea Legii privind sistemul unitar de salarizare în sectorul bugetar, prin acordarea dreptului autorităților locale de a majora salariile angajaților primăriilor din sursele financiare proprii.

Serviciul de Comunicare al CALM

PRIMARUL DIN REPUBLICA MOLDOVA VIOLETA CRUDU A PARTICIPAT ÎN CALITATE DE REPREZENTANT AL CONSILIULUI EUROPEI LA MONITORIZAREA ALEGERILOR LOCALE REPETATE DIN TURCIA!

Primarul de Cruzești, municipiul Chișinău Violeta Crudu a participat alături de alți reprezentanți ai Congresului Puterilor Locale și Regionale al Consiliului Europei la procesul de monitorizare a alegerilor locale repetate ce au avut loc la 23 iunie în Istanbul, Turcia.

Alegerile pentru primăria metropolei turce s-au repetat după ce formațiunea de guvernământ, Partidul Justiției și Dezvoltării (AKP), a contestat victoria candidatului opoziției Ekrem Imamoglu la scrutinul din 31 martie, care a fost în cele din urmă anulat de autoritatea electorală. AKP și predecesorii acestuia au deținut primăria Istanbulului timp de 25 de ani, iar înfrângerea este apreciată ca o lovitură pentru președintele Erdogan, și el fost primar al orașului.

Violeta Crudu a declarat pentru calm.md că în cazul alegerilor repetate prezența la urne a cetățenilor cu drept de vot a fost impresionantă. „Au participat circa 85% din alegători, turcii sunt foarte conștiincioși, alegerile durează de la ora 8.00 până la ora 17.00. Fiecare secție de votare nu are mai mult de 350 de alegători, acestea sunt organizate, de obicei, în incinta școlilor, într-o instituție de învățământ fiind circa 14-15 secțiilor de votare.”

Din partea Congresului Autorităților Locale și Regionale al Consiliului Europei au fost șase echipe, fiind repartizate în șase sectoare mari ale Istanbulului. „Pe parcursul zilei de 23 iunie am mers la diferite secții de votare și am monitorizat acest proces, inclusiv am urmărit cum se numără

voturile. Am fost surprinsă să văd că acest proces este transparent, iar în momentul când se închid secțiunile de votare oricine poate urmări cum sunt numărate voturile."

Reprezentanții Congresului Autorităților Locale și Regionale al Consiliului Europei au avut autorizație din partea Comisiei Electorale Centrale din Turcia. „Înainte de scrutin ne-am întâlnit cu candidatul opoziției Ekrem Imamoglu. Candidatul puterii nu a găsit timp pentru noi. De asemenea, am avut o întrevedere cu reprezentanții CEC." Violeta Crudu a afirmat că la două dintre echipele Consiliului Europei, care au monitorizat procesul în partea asiatică a Istanbulului, le-a fost limitat accesul în incinta secțiilor de votare. „Pentru celelalte patru echipe a fost ușor să explicăm cine suntem și care este scopul nostru. Turcia este membru al Consiliului Europei și pentru ei era interesant să afle de la noi că monitorizarea proceselor electorale în țările-membre este un proces firesc."

Serviciul de Comunicare al CALM

ADRESAREA CALM CĂTRE APC ÎN VEDEREA EXCLUDERII RISCULUI DE A ÎNREGISTRA RESTANȚE LA PLATA SALARIILOR ÎN APL!

CALM a expediat o adresare prim-ministrului Maia Sandu și ministrului Finanțelor Natalia Gavrilița în care descrie situația actuală precară în domeniul salarizării și solicită identificarea unor măsuri urgente în vederea excluderii riscului de a înregistra restanțe la salarizarea angajaților din domeniul APL.

În Adresare este menționat faptul că în rezultatul adoptării legii nr.270/2018 privind salarizarea, tot mai multe APL indică asupra deficitului de resurse pentru a acoperi costurile implementării acestei legi, precum și apropierea eminente a momentului de imposibilitate de a achita salarii în astfel de domenii precum învățământ preșcolar, cultură și administrație. De asemenea, în prezent, s-a creat o situație când sunt afectate toate planurile și programele de dezvoltarea locală, deoarece APL sunt obligate să utilizeze majoritatea banilor din resursele proprii destinate dezvoltării localităților, în scopul achitării creșterii salariale și în detrimentul angajamentelor și oportunităților de dezvoltare a localităților.

Documentul poate fi accesat la următorul link:

http://calm.md/public/files/documente/E_81_din_03.07.2019_Adresare_salarizarea_Guvern.pdf

Serviciul de Comunicare al CALM

ADRESAREA CALM CĂTRE GUVERN: CREAREA CONDIȚIILOR ȘI CAPACITĂȚILOR PENTRU CREDITAREA APL, ALĂTURI DE ALTE MĂSURI DE DESCENTRALIZARE FINANCIARĂ, POT CONTRIBUI LA DEZVOLTAREA LOCALĂ!

CALM a expediat o Adresare Guvernului în care se atrage atenția asupra faptului că situația economică și financiară a Republicii Moldova este destul de complicată, iar dezvoltarea potențialului existent la nivel local/regional ar fi una dintre soluțiile ce ar contribui la stabilizarea situației actuale și crearea unui fundament solid pentru dezvoltarea locală și națională.

Potrivit CALM, unul din aspectele/instrumentele importante care ar putea impulsiona dezvoltarea locală reprezintă capacitatea de îndatorare și creditare a APL, practică utilizată pe larg în țările cu economii dezvoltate. La acest capitol, situația Republicii Moldova este mai mult decât critică. Datele ultimului raport al Indicatorilor Descentralizării Fiscale pentru Europa de Sud-Est denotă, practic, lipsa de creditare la nivelul UAT-urilor din statul nostru.

În vederea depășirii acestei situații critice, CALM vine cu un șir de propuneri către autoritățile centrale ce ar îmbunătăți situația financiară a UAT, dar și ar contribui la îmbunătățirea condițiilor de trai în localitățile republicii, ar stimula activitatea economică și consumul populației, toate acestea având un efect benefic asupra economiei naționale.

Adresarea poate fi accesată la următorul link:

http://calm.md/public/files/documente/E_80_din_03.07.2019_Adresarea_catre_Prim_Ministru.pdf

Serviciul de Comunicare al CALM

LA CANTEMIR VA FI CONSTRUIT UN NOU SISTEM DE CANALIZARE

Ministrul Agriculturii, Dezvoltării Regionale și Mediului, Georgeta MINCU, a participat în data de 2 iulie 2019, la un eveniment public de lansare a construcției stației de epurare din orașul Cantemir. Proiectul va fi realizat până în luna august 2021, cu suportul financiar al Agenției de Dezvoltare a Austriei și al Uniunii Europene.

În mesajul adresat celor prezenți la eveniment, Ministrul Georgeta MINCU a vorbit despre așteptările proiectului în contextul protecției mediului și asigurării cu servicii locale de calitate a cetățenilor, precizând că: "Prin construcția stațiilor de epurare, printr-un management eficient al deșeurilor ne angajăm să protejăm resursele de apă care sunt importante pentru cetățeni. Din păcate în Republica Moldova ne confruntăm cu un volum de apă scăzut per cap de locuitor, pragul internațional constituind 1700 m³, iar în țara noastră dispunem de doar 500 m³. În acest sens, este important să protejăm resursa de apă, pentru că lipsa ei împiedică dezvoltarea economică și afectează sănătatea și standardele de viață ale oamenilor. Este foarte important ca apa utilizată să fie procesată și să treacă prin stația de epurare. Ne dorim ca acest proiect de infrastructură să fie util și necesar atât cetățenilor din orașul Cantemir, cât și celor din localitățile din apropiere. Scopul nostru este să punem în evidență importanța gestionării corecte a tuturor resurselor de apă, identificarea problemelor existente și posibilele soluții privind îmbunătățirea calității resurselor de apă din țară. Astfel, vreau să aduc mari mulțumiri Uniunii Europene pentru acest proiect de scară largă și Agenției Austriece pentru Dezvoltare pentru co-finanțare".

În același context, Gintautas Baranauskas, Șeful adjunct al secției de operațiuni a Delegației Uniunii Europene în Republica Moldova, a menționat: „Cu acest proiect, Uniunea Europeană asigură suportul pentru îmbunătățirea vieții cotidiene a moldovenilor, contribuind la o mai bună infrastructură de alimentare cu apă și de canalizare în mediul rural. O stație de epurare a apelor uzate nouă și modernă va asigura, ca apele uzate să fie tratate corespunzător și emise în siguranță, prin urmare, contribuind la încetarea poluării solului și a apelor subterane. Aceste

rezultate vor fi atinse împreună cu partenerii noștri de la Agenția Austriacă pentru Dezvoltare, care vor gestiona implementarea acestui proiect, în beneficiul locuitorilor orașului Cantemir”.

Proiectul în Cantemir prevede construcția unui nou sistem de canalizare, construcția unei noi stații de epurare a apelor uzate și optimizarea sistemului de alimentare cu apă din oraș.

Bugetul estimativ prevăzut pentru această parte a proiectului este de 6 milioane de Euro, 5.2 milioane de Euro fiind contribuția Uniunii Europene, iar 800.000 de Euro - co-finanțarea din partea Agenției Austriece pentru Dezvoltare. Beneficiarii proiectului vor fi aproximativ 3 500 de locuitori ai orașului Cantemir și a localităților din vecinătate.

„Suntem deosebit de încântați, că Uniunea Europeană ne-a încredințat implementarea proiectului construcției noului sistem de canalizare în Cantemir. Fiți siguri că ADA, împreună cu echipa noastră de implementare a proiectului și partenerii de implementare, va asigura o construcție eficientă a sistemului de canalizare, în următoarele luni. Accesul sustenabil la apă potabilă curată și de calitate, la fel ca și serviciile sanitare, sunt cheia dezvoltării economice și sociale pentru orice societate, mai ales aici, în Republica Moldova și în Cantemir.”, a accentuat Martin Ledolter, Directorul Executiv al Agenției Austriece pentru Dezvoltare.

Vizita de lucru în raion, a constituit o ocazie pentru a discuta cu autoritățile locale despre problemele din localitățile raionale, dar și despre continuarea proiectelor inițiate.

În acest context, autoritățile din Cantemir au solicitat suportul Ministerului Agriculturii, Dezvoltării Regionale și Mediului în vederea reamenajării podului feroviar peste râul Prut, amplasat în apropierea localităților Cantemir și Fălcu, ce nu a mai fost practicabil din anul 2000 și continuarea proiectului de construcție a locuințelor sociale.

Sursa: madrm.gov.md

**MANAGEMENTUL PROIECTELOR DE ÎMBUNĂTĂȚIRE A SERVICIILOR DE ALIMENTARE CU APĂ ȘI DE CANALIZARE ÎN ȘASE SATE DIN RAIONUL RÂȘCANI ȘI ÎN ORAȘUL DROCHIA, ABORDAT ÎN
SEDINȚĂ**

Miercuri, 3 iulie a.c., în incinta Agenției de Dezvoltare Regională Nord a avut loc, o ședință de lucru în cadrul proiectelor de îmbunătățire a serviciilor de alimentare cu apă și de canalizare în șase sate din raionul Râșcani și în orașul Drochia. La întrunire au participat reprezentanți ai Agenției de Cooperare Internațională a Germaniei (GIZ), ai Consiliului raional Râșcani, ai Primăriei orașului Drochia, ai companiei de proiectare SRL „Fluxproiect” și specialiști ADR Nord.

La ședință a fost prezentat progresul realizat la etapa de proiectare și au fost identificate soluții pentru buna derulare a măsurii investiționale privind achiziționarea serviciilor de proiectare pentru proiectele „Îmbunătățirea serviciilor de alimentare cu apă și canalizare în localitățile Păscăuți, Dămășcani, Proscureni, Gălășeni, Mălăiești și Hiliuți, raionul Râșcani” și „Îmbunătățirea serviciilor de alimentare cu apă și de canalizare în orașul Drochia”.

Managerii celor două proiecte au prezentat informații despre obținerea prescripțiilor tehnice și coordonărilor privind subtraversarea drumurilor și amplasarea apeductului în zona de protecție a drumurilor și referitor la delimitările terenurilor unde vor fi amplasate obiectivele de infrastructură. Totodată, beneficiarii proiectului din raionul Râșcani au prezentat informații cu privire la modificarea avizelor de racordare la rețeaua electrică.

Dietrich Hahn, consultant internațional superior MSPL/GIZ, împreună cu directorul interimar al ADR Nord, Ion Iliev, beneficiarii celor două proiecte și proiectantul lucrărilor au discutat despre un șir de aspecte privind organizarea managementului proiectelor, în vederea bunei executări a

prevederilor contractelor. În context, participanții la întrunire s-au referit și la importanța finalizării serviciilor de proiectare contractate în termenii stabiliți.

În urma realizării proiectului din raionul Râșcani, în șase sate vor fi construite 19,6 km de rețele de distribuție a apei potabile și 40 km de rețele de canalizare. De asemenea, va fi construită o conductă magistrală cu o lungime de 26 km. Totodată, în cadrul proiectului de AAC din cele șase sate vor fi construite 3 stații de epurare a apelor uzate, 1 stație de tratare a apei potabile și 1 stație de pompare pentru 28 de localități din raionul Râșcani. Circa 23.500 de locuitori ai raionului Râșcani vor fi beneficiarii proiectului, a cărui valoare estimativă se cifrează la 3,5 milioane de euro.

La Drochia urmează să fie reabilitați 4,6 km de aducție de apă potabilă sub presiune și 8,5 km de rețele de alimentare cu apă. Mai mult, rețelele de alimentare cu apă din Drochia vor fi extinse cu 8,9 km. Totodată, la Drochia vor fi construite 1 stație de tratare a apei potabile și reabilitate 2 stații de pompare, 7 castele de apă și 6 rezervoare de apă potabilă. Circa 17.300 de drochieni vor fi conectați la sistemul de alimentare cu apă. Valoarea estimativă a proiectului de AAC din orașul Drochia se cifrează la 1,5 milioane de euro, contribuția beneficiarilor fiind de 162.000 de euro.

Cele două proiecte de îmbunătățire a serviciilor de alimentare cu apă și de canalizare în șase sate din raionul Râșcani și în orașul Drochia sunt finanțate de Uniunea Europeană în cooperare cu proiectul „Modernizarea Serviciilor Publice Locale în Republica Moldova” (MSPL), care este implementat de Agenția de Cooperare Internațională a Germaniei (GIZ) în parteneriat cu Ministerul Agriculturii, Dezvoltării Regionale și Mediului și sprijinit financiar de Ministerul German pentru Cooperare Economică și Dezvoltare (BMZ), Guvernul Suediei, Guvernul României și Agenția Elvețiană pentru Dezvoltare și Cooperare (SDC).

Sursa: <http://adrnord.md>

ÎN SATUL MILEȘTI DIN RAIONUL NISPORENI APA POTABILĂ ESTE POMPATĂ CU AJUTORUL ENERGIEI SOLARE

Energia solară va aduce apa în casele locuitorilor din Milești. În premieră pentru Republica Moldova, a fost lansată prima instalație fotovoltaică de pompare a apei potabile. De azi înainte, toți locuitorii satului din raionul Nisporeni se pot conecta la sistemul de alimentare. Localnicii sunt mulțumiți pentru că nu mai trebuie să care apa de la fântâni, situate la zeci sau sute de metri distanță. Avem un sistem care este economic, avantajos. E la fel din punct de vedere al protecției mediului pentru că este o energie curată. Și la fel face că sistemul este independent măcar în partea asta care este deservită de acest sistem pentru că dacă se taie energia electrică sau nu există capacitate de a plăti, pentru asta apa tot poate fi pompată”, a declarat Jonathan Hecke, coordonator al proiectului Elveției de Apă și Sanitație în Moldova.

„Sunt foarte bucuros pentru faptul că am reușit să asigurăm această apă de calitate și să contribuim la dezvoltarea infrastructurii de apă în satul Milești. Acest sistem va garanta, tot anul, aprovizionarea cu apă a locuitorilor satului Milești”, a menționat Martin Ledolter, director administrativ al Agenției Austriece pentru Dezvoltare.

„Noi, proiectul nostru, ne-am străduit să facem un sistem de o calitate foarte bună. Am vorbit despre 40-50 de ani”, a mai adăugat Jonathan Hecke.

„Pentru locuitori s-a schimbat foarte mult, practic 80 % din sat sunt conectați la sistemul de aprovizionare cu apă”, susține Radu Vîrlan, primar de Milești.

Instalația reprezintă o soluție inteligentă pentru sistemul de alimentare cu apă a satului și va asigura, pe timp de vară, pomparea zilnică a minim 80 metri cubi de apă, la costuri foarte reduse în comparație cu stațiile de pompare tradiționale, datorită utilizării eficiente a energiei solare. Pentru realizarea proiectului, sătenii au contribuit și ei financiar, alături de primărie și consiliul raional, dar cea mai mare parte a cheltuielilor a fost acoperită de Biroul de Cooperare al Elveției și Agenția de Dezvoltare a Austriei.

Sursa: <http://www.tvrmoldova.md>

IMPOZITELE PE VENIT AR PUTEA PLECA ÎN BUGETUL LOCALITĂȚILOR UNDE PERSOANA FIZICĂ ÎȘI ARE DOMICILIUL: PROIECT DE LEGE, CARE MODIFICĂ RADICAL REPARTIZAREA BANILOR ÎN BUGETUL DE STAT

Deputatul din Partea Blocului ACUM, Petru Frunze, a propus un proiect de lege prin care urmează descentralizarea impozitelor pe venit și repartizarea acestora către bugetele locale.

Potrivit prevederilor actuale, bugetele locale din localitățile rurale includ doar impozitele, în proporție de 75%, ale persoanelor care lucrează în raza localității.

Astfel, se propune modificarea acestui procent de la 75%, la 100%. În acest context, dacă o persoană lucrează în raza localității unde își are domiciliul, impozitul plătit la stat să fie trimis în bugetul local în proporție de 100%.

De asemenea, se propune ca impozitul pe venit persoanelor juridice să fie redirecționat în proporție de 50% către bugetele locale.

Se mai propune ca impozitul de venit ale persoanelor fizice, în proporție de 100%, să fie redirecționat către bugetul localităților, unde persoana își are viza de reședință.

Proiectul de lege a fost aprobat în cadrul Comisiei economie, buget și finanțe și urmează să se formeze un grup de lucru pentru a fi analizat și discutat la Ministerul Finanțelor.

Sursa: <https://unimedia.info>

EXPERTUL ECONOMIC VIOREL GÎRBU: SECTORUL EXTERN REALIZEAZĂ O CONTRIBUȚIE POZITIVĂ LA CREȘTEREA PIB ÎN PRIMUL TRIMESTRU AL ANULUI

Conform datelor recente ale Biroului Național de Statistică PIB pe primul trimestru al anului a înregistrat o creștere de 4,4% în termeni reali pe serie brută și 4,1% pe serie ajustată sezonier.

Creșterea PIB în perioada de referință nu este una deosebită pentru Republica Moldova și se încadrează în tendințele manifestate din a doua jumătate a anului 2016.

Structura pe utilizări a PIB pe primul trimestru al anului totuși este una neobișnuită pentru țara noastră. Este cunoscut faptul că Republica Moldova este caracterizată prin două elemente care descriu situația precară din economia națională. Aceste elemente sunt ponderea mare în PIB a deficitului de cont curent și ponderea însemnată în PIB a remiterilor cetățenilor plecați temporar peste hotarele țării.

Aceste elemente se compensează reciproc, așa cum menținerea unui deficit comercial este posibilă doar cu condiția existenței unor surse de finanțare a acestuia, or, remiterile sunt o sursă importantă în acest sens. Realitatea descrisă mai sus este reflectată în conturile naționale printr-o contribuție negativă a sectorului extern la formarea PIB a țării și implicit ponderea însemnată în PIB a consumului final, realizat într-o proporție mare din importuri.

Datele primului trimestru ale anului curent sunt o excepție rar întâlnită în economia țării. Grație unui avans mult mai rapid al exporturilor față de creșterea importurilor realizată în această perioadă, contribuția sectorului extern la modificarea PIB pe primul trimestru al anului este una pozitivă. Or, doar menținerea unor ritmuri mult mai înalte de creștere a exporturilor față de importuri poate asigura prosperitatea economică a țării.

Analiză a expertului economic Viorel Gîrbu, publicată pe infodebit.md